

Sola Scriptura?

(Cserháti Mátyás fordítása James McCarthy cikkéről)

Ma ugyanúgy mint a Reformáció idején is, világszerte ezernyi római katolikus elhagyja a római katolicizmust a bibliai keresztyénségért. És most is, ugyanúgy mint a tizenhatodik században a csatakiáltás az, hogy *Sola Scriptura*, vagyis egyedül a Szentírás (azaz a Szentírás az igazság legfelsőbb mércéje – ford. megj.).

A római katolikus hitvédők azonban megtámadják ezt az állítást, körülbelül ezen a módon:

A Biblia nem lehet a hit egyedüli mércéje, mivel az első keresztyéneknek nem volt meg az Újszövetség. Kezdetben a hagyomány, vagyis az apostolok szóbeli prédikációi volt az egyház mércéje a hitnek. Az Újszövetség csak később jött, amikor ennek a hagyományak egy részét leírták. A római katolikus egyház volt az, ami nekünk adta a Bibliát és az egyház, ami tévedhetetlenül megmondta nekünk, hogy ahhoz mely könyvek tartoznak hozzá. Így tehát az egyház az, ami a Szentírás tekintéllyel bíró magyarázója. A *Sola Scriptura* nincs is benne a Bibliában. A római katolikus egyháznak a hitről szóló mércéje a mérvadó, ami a Szentírás és a hagyomány együtt.

Amikor egy keresztyén ilyen érveléssel találkozik, a következő dolgokat tartsa észben:

- **A keresztyének sosem nélkülözték a Szentírást, mint a hitnek a mércéjét.**

Két korai tanítvány példája mutatja annak a gondolatnak a hiábavalóságát, hogy az első keresztyének nélkülözték a űszentírást mint a hitnek a mércéjét. Három nappal a keresztfeszítés után Jézusnak két tanítványa hazafelé sétált. Egy másik utazó hozzájuk szegődött, akit ők idegennek néztek. A beszélgetés tárgya gyorsan arra fordult, hogy milyen dolgok történtek Jeruzsálemben. A tanítványok nagy keserűséggel elmondták azt, hogy a főpapok és a nemzet uralkodói hogyan ítélték Jézust halálra, és hogyan feszítették Őt a keresztre a rómaik segítségével.

A tanítványok meglepetésére az idegen megdorgálta őket: “Ó, ti balgák! Milyen rest a szívetek arra, hogy mindazt elhiggyétek, amit megmondtak a próféták!” (Lk. 24,25) Utána az idegen Múzessel kezdte és a prófétákon keresztül elmagyarázta a Jézusra vonatkozó ószövetségi írásokat.

Előbb-utóbb a két tanítvány azt találta, hogy a társutazójuk nem idegen volt, hanem az Úr Maga! Később visszaemlékeztek: “Nem hevült-e a szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton, amikor feltárta előttünk az Írásokat?” (Lk. 24,32).

Ennek a két korai tanítványnak nem volt egyedülálló tapasztalata. A Szentlélek eljövetelelével pünkösdkor valamint az apostolok tanításával a zsidó keresztyének újra felfedezték a saját Szentírásukat. Ez a közös meggyőződés az lett, hogy az Ószövetség,

ha azt helyesen megértik, az egy Krisztusról szóló kinyilatkoztatás. Ott ugyanis megtalálták a Krisztus életéről, tanításáról, haláláról és feltámadásáról szóló próféciaikat.

Az Ószövetség az igazságnak a mércéjeként szolgált a gyermekcipőben járó egyháznak, mind a zsidóknak, mind a görögöknek is. Rövid időn belül az Újszövetség helyet foglalt az Ószövetség mellett. Így tehát a korai egyház sosem volt Isten írott igéje nélkül.

- **A Szentírás nemcsak íratlan hagyomány.**

Az Újszövetségről szóló római katolikus leírások azt tanítják, hogy a hagyomány, vagyis az apostolok szóbeli prédikációi megelőzték azoknak írásos formáját, vagyis a Szentírást. Sokszor úgy tüntetik fel az Újszövetséget mintha az nem több mint a hagyománynak az írott formája, mint a szentírók írott emlékei, és Krisztus tanításáról szóló részleges magyarázata. Ezzel felemelik a hagyomány tekintélyét a Szentírás tekintélyének a szintjére – vagyis precízebben leejti a Szentírás tekintélyét a hagyomány szintjére.

De az újszövetségi írások több annál, mint az apostolok szóbeli prédikációinak írott formája; azok ugyanis Istentől vannak *ihletve*. Az ihletést biblikusán kell felfogni. Péter azt írja, hogy

Mindenekelőtt tudnotok kell, hogy az Írás egyetlen prófeciája sem ered önkényes magyarázatból, mert sohasem ember akaratából származott a prófécia, hanem a Szentlélektől indítatva szólaltak meg az Istentől küldött emberek. (2Pt. 1,20-21)

Itt azt látjuk, hogy a Szentírás nem “a próféta saját értelmezése” (2 Pt. 1,20). Itt az írás értelmezéséről, magyarázatáról van szó. Péter itt azt mondja, hogy egyetlen újszövetségi író nem a saját magyarázatát írta le Jézus szavairól és tetteiről. A Szentírás “nem ember akaratából származik” (2Pt. 1,21). A Biblia írói nem csak úgy eldöntötték, hogy éeírnak egy prófétikus rekordot arról, hogy mi lesz benne a Szentírásban. Nem, helyette a “Szentlélektől indítatva” voltak (2Pt. 1,21).

Az a szó, hogy “indítatva” a Márk 2,3-ban nyeri értelmét. Ott arról van szó, hogy egy béna ember barátai *elviszik* őt Jézushoz azért, hogy meggyógyítsák. Amint egy béna ember nem a saját erejétől jár-ke, úgy egy igazi próféta nem a saját maga esze szerint írja le Isten szavát. A Szentlélek viteti őt (2Pt. 1,21). Emberek írták az Újszövetséget; “megszólaltak” (2 Pt. 1,21). Írásaik a saját személyiségüket és tapasztalataikat tükrözik. De ezek az emberek “Istentől voltak küldve” (2 Pt. 1,21). Az emberek írtak, de Isten volt a szerző.

Ezen okokból a Szentírás Isten Szavaival történő kinyilatkoztatás:

A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre; hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített. (2Tim. 3,16-17)

Az a kifejezés, hogy "Istentől ihletve" egy összetett szónak a fordítása, ami abból áll, hogy *Isten* és *lehelni*. Ezt az igeverset így is lehet fordítani: "Minden Szentírás Isten által van kilehelve..." (2Tim. 3,16). A Szentírást így jogosan *Isten szavának* nevezik.

Azzal hogy a Szentírást pusztán írott formájú hagyományra csökkentették a római katolikus hitvitázók, ezzel a hagyomány fontosságát felemelik. De ezzel eltorzítják az ihletés jelentését és lecsökkentik a Szentírás és a hagyomány közti különbségeket.

- **A Biblia minden szükséges kijelentést tartalmazza.**

Igaz, hogy az Újszövetség nem mindent tartalmazza amit Jézus tett. János erről így ír:

De van sok egyéb is, amit Jézus tett, és ha azt mind megírnák egytől egyig, úgy vélem: maga a világ sem tudná befogadni a megírt könyveket. (Jn. 21,25)

János azt akarja mondani az evangéliumának végénél, hogy az Úr Jézus élete túlságosan csodálatos volt ahhoz, hogy ezt egyszerűen emberi szavakkal leírják. Nem a Szentírás szerepéről vagy a hagyomány szükségességéről írt. Arról sem beszélt, hogy itt olyan szükséges információkat hagyott volna ki a könyvéből amit Krisztustól átvett volna. Valóban János ennek ellenkezőjét írja az evangéliumának egy korábbi szakaszában, hogy:

Sok más jelt is tett Jézus a tanítványai szeme láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben. Ezek pedig azért íratlak meg, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az ő nevében. (Jn. 20,30-31)

Ebből a mondatból kivehetjük, hogy János belevett mindent az evangéliumába Krisztusnak mindazon szükséges tanítását ami az üdvösséghez szükséges. Jelentős dolog, hogy nem említi meg a hét szentséget, a mise áldozatát, a megszentelő kegyelmet, a gyónást, a purgatóriumot, vagy a római katolikus egyház intézményét – a ugyanis a római katolicizmus szerint ezekre mind szükség van az üdvösség elnyeréséhez.

A Szentírás elérte a kitűzött célját: "hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített." (2Tim. 3,17). A Biblia a keresztény életnek a tökéletes vezére. A hagyománnyal szemben a Szentíráshoz mindenki férhet hozzá. A Bibliát lefordították a világ leggyakoribb nyelveire, 276 összesen. A Biblia a legolvasottabb és legszélesebb körben kiadott könyv az egész történelem során.

A római katolikus hagyomány felfogás azt jelenti, hogy hozzá kell adni Istennek valamilyen állítólagos kijelentését a Bibliához. A Szentírás arról figyelmeztet, hogy "ahhoz tartsa magát az ember, ami meg van írva, és senki se fuvalkodjék fel az egyik tanítóval dicsekedve a másik ellen." (1Kor. 4,6). "Ne tégy hozzá szavaihoz semmit, mert megcáfol, és hazugságban maradsz!" (Péld. 30,6). Az Újszövetség utolsó könyve ezzel a komoly figyelmeztetéssel végződik:

Én bizonyosságot teszek mindenkinek, aki a prófécia eme könyvének beszédeit hallja: Ha valaki hozzátesz ezekhez, arra az Isten azokat a csapásokat bocsátja, amelyek meg vannak írva ebben a könyvben; ha pedig valaki elvesz e prófétai könyv igéiből, attól az Isten elveszi osztályrészét az élet fájából, a szent városból és mindabból, ami meg van írva ebben a könyvben. (Jel. 22,18-19)

- **A hagyomány tekintélyéről van szó, nem a Szentíráséről.**

A Bibliában száz és száz olyan igevers van, ami kijelenti, hogy Isten Szava az egyház elégséges és legfelsőbb mércéje a hitnek. A 119. zsoltár 176 olyan verset tartalmaz, amely Isten szavának a páratlan értékéről szól. Az Úr Jézus azt tanította, hogy:

Nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.. (Mt. 4,4)

A Szentírást több helyen lehetne idézni, hogy ezt még alátámasszuk, de nincs is erre szükség. A római katolikus egyház egyetért abban, hogy a Biblia azt tanítja, hogy az Isten Szava a hit legfelsőbb mércéje, és hogy a teológiai okfejtések mind ettől függenek. Isten Szavának az elégségességéről vagy tekintélyéről nincsen is vita.

A vita arról szól, hogy *mi is* az Isten Szava? Nevezetesen arról van szó, hogy az Isten Szava a Szentírás és a hagyomány, vagy csak egyedül a Szentírás?

Ebben a vitában a római katolikus hitvédők bizonyítást kérnek arra, hogy egyedül a Szentírás-e a hitnek a mércéje. “Hol van leírva a Bibliában, hogy *Sola Scriptura*?”.

Ezen támadó stratégia ellenére azonban félrevezető. Mindkét fél egyetért abban, hogy a *Szentírás* Isten Szava, és hogy azok isteni tekintéllyel rendelkeznek. Az Úr Jézus Krisztus Maga a Jn. 10,35-ben világosan Isten Szavát a Szentírásban jelöli meg.

A vita lényege azonban a hagyományról szól. A római katolikus egyház azt állítja, hogy a hagyomány is Isten Szava.

Így tehát a római katolikus egyháznak arra a kérdésre kell válaszolnia, hogy Jézus, a próféták vagy az apostolok hol tanítják azt, hogy a hagyomány Isten Szava? Vagy, pontosabban: Hol van benne a Bibliában, hogy a Szentírás és a hagyomány együttjár, és hogy a pápának és a római katolikus egyház püspökeinek értelmezése adja a hit mércéjét? Ez az, amit a római katolikus állít, és valójában erről a kérdéstről kellene vitát folytatni. És mivel a római katolikus egyház állítja a hagyomány és az egyházi tanítói hivatal tekintélyét, akkor ennek bizonyítását Rómának kell adnia.

A *Róma Evangéliuma* című könyvből véve (Harvest House Publishers: Eugene, 1995).

i. Lásd: második vatikáni zsinat: “az istenti kinyilatkoztatásról szóló dogmatikai konstitúció” 19.

ii. Patrick Johnstone, *Operation World* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan, 1993), 22. o.

iii. második vatikáni zsinat: “az istenti kinyilatkoztatásról szóló dogmatikai konstitúció” 21. és 24.